

Zitting 2003-2004

14 januari 2004

BEKNOPT VERSLAG

MIDDAGVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Actuele vragen

- van de heer Filip Dewinter, mevrouw Ria Van Den Heuvel, de heren Luc Martens, Karlos Callens en Dirk De Cock (Eventueel verbod op het dragen van religieuze symbolen op school)
met antwoord van minister Marleen Vanderpoorten en minister Adelheid Byttebier **3**
- van de heren Roland Van Goethem, Francis Vermeiren, Jos Bex, Eric Van Rompuy en Eloi Glorieux (Uitbreidingsplannen en mogelijke delokalisatie van de firma DHL)
met antwoord van minister-president Bart Somers en minister Ludo Sannen) **8**

Voorstellen van bijzonder decreet

- Verkiezing van het Vlaams Parlement
 - Algemene bespreking (*Voortzetting*)
(Sprekers : de heren Jos Geysels en Herman Lauwers) **14**
 - Artikelsgewijze bespreking **16**

Voorstel van resolutie

- Vrijwaring van de motorcross-sport
 - Bespreking
(Sprekers : de heren Pieter Huybrechts en Peter Gysbechts en mevrouw Mieke Van Hecke) **16**

Voorstel van bijzonder decreet

- Verkiezing van het Vlaams Parlement
 - Aangehouden stemmingen **17**
 - Hoofdelijke stemming **17**
(Sprekers : de heren Filip Dewinter en Jos Geysels)

Regeling van de werkzaamheden **17**

Aanwezig **17**

Afwezig met kennisgeving **18**

Afwezig zonder kennisgeving **18**

MIDDAGVERGADERING VAN WOENSDAG 14 JANUARI 2004

Voorzitterschap van de heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 14.25 uur.*

ACTUELE VRAGEN

Eventueel verbod op het dragen van religieuze symbolen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Dewinter tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een eventueel verbod op het dragen van religieuze symbolen op school, van mevrouw Van Den Heuvel tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitspraken van verschillende ministers aangaande het dragen van hoofddoeken door allochtone meisjes, van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een eventueel verbod op het dragen van religieuze symbolen in het algemeen en in het onderwijs in het bijzonder, van de heer Callens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de problematiek van de hoofddoek en van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een eventueel verbod op het dragen van religieuze symbolen op school.

De heer Filip Dewinter : Het belangrijkste argument voor een verbod op het dragen van een hoofddoek is dat in Europa een aantal waarden en normen worden gerespecteerd die essentieel zijn voor de samenleving. Een daarvan is de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. In het debat worden een aantal valse argumenten genoemd. De hoofddoek is geen religieus symbool. Het heeft dan ook geen zin om die te vergelijken met bijvoorbeeld het kruisteken. De hoofddoek is vooral het symbool van de radicalisering, opgelegd door de conservatieve vleugel binnen de islam. De laatste jaren dragen meer en meer islammeisjes een hoofddoek. Dat heeft te maken met de weigering om onze waarden en cultuur te aanvaarden. Het is een teken van verzet tegen onze samenleving.

Verder wijs ik erop dat de hoofddoek geen geïsoleerd fenomeen is. Het is een onderdeel van de islamisering van bepaalde wijken, zelfs van stadsdelen en gemeenten. Het gaat om meer dan een lapje textiel en om meer dan de neutraliteit van de gemeenschapsscholen of de ambtenarij. In Vlaanderen is een pasfoto van een vrouw met een hoofddoek toegestaan, terwijl dat in Turkije verboden is.

De heer Filip Dewinter : Ik wil een aantal argumenten van de voorstanders weerleggen. Diegenen die er prat op gaan voorstander te zijn van antiracisme, multiculturaliteit, pluralisme en tolerantie zijn door het toelaten van de hoofddoek juist voorstanders van het grootste symbool van discriminatie van vrouwen.

Chokri Mahassine is fout als hij beweert dat een hoofddoek te vergelijken is met een hanenkam van een punker of een rastakapsel : het gaat echt over veel meer.

AEL en andere minderheidsorganisaties vinden dat het dragen van de hoofddoek een recht is op vrijheid van godsdienst in onze democratie. Maar hoe staat het dan met het recht op gelijkheid tussen man en vrouw ? Op het progressieve front is antiracisme aldus een alibi voor discriminatie.

Toen de heer Dewael het debat lanceerde en daarbij een zeer duidelijk standpunt innam verklaarde de heer De Gucht prompt dat hij niet in naam van de partij, noch in die van de regering had gesproken. Even later bleek hij het ineens toch weer in naam van de partij, maar niet in naam van de regering gedaan te hebben. Er heerste een enorme onduidelijkheid binnen de VLD.

Het is nu aan mevrouw Vanderpoorten om de geloofwaardigheid van die VLD te redden of te fnuiken. Zij pleitte onlangs voor de neutraliteit van ambtenaren en leraars, maar vond dat betreffende de leerlingen eerst nog een fundamenteel debat moet gevoerd worden. Wellicht is dit gewoon om de hele zaak tot na de verkiezingen te kunnen uitstellen. De andere meerderheidspartijen houden zich eerder op de achtergrond :

sp-a vindt dat de school zelf moet beslissen, en mevrouw Byttebier ziet geen probleem.

Ik vraag de minister of zij hic et nunc het dragen van de hoofddoek op school al dan niet zal verbieden. De heer Dewael was daar zeer duidelijk over. Zal de minister haar vroegere minister-president en partijgenoot hierin volgen ?

In Nederland, Duitsland en Frankrijk heeft men al een duidelijk standpunt ingenomen. Daar spreekt men van de chadoroorlog, juist omwille van de symboliek die erachter schuilt.

Kalim Siddiqui, stichter-voorzitter van het Britse moslimparlement verklaarde daarover het volgende : een vrouw die de hidjaab draagt, draagt de vlag van de Islam, en verklaart daarmee dat ze de Westerse maatschappij onaanvaardbaar vindt, en dat enkel de Islam de mens waardigheid kan geven; de hoofddoek geeft de maat aan van het verschil tussen de Islam en het Westen.

Het dragen van de chador of de hidjaab staat gelijk met het dragen van een bruin of een rood hemd in de jaren dertig. Het is een teken van de verwerping van onze samenleving. Indien wij onze samenleving en onze waarden willen beschermen moeten wij de hoofddoek verbieden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik stel mijn vraag ook aan mevrouw Byttebier omdat dit thema ook aansluit bij het minderhedenbeleid.

De heer De Winter opende zijn tussenkomst met het citaat van één vrouw; ik begin de mijne met het standpunt van een vrouwengroepering, bij monde van de voorzitter van Vrouwenstem, een vereniging die werkt aan de emancipatie van Maghrebijnse kansarme vrouwen. Zij verklaarde dat het verbieden van de hoofddoek grote onzin is : de vrouwen moeten hun eigen oorlog voeren, en zouden veel meer gebaat zijn met structurele maatregelen die hen daarbij kunnen helpen.

De manier waarop de heer Dewael het debat voerde was slecht; onze minister van onderwijs doet het een ietsje beter. Maar het echte, zinvolle debat moet niet over de hoofddoek gaan, maar wel over de etnische discriminatie, de oververtegenwoordiging in de werkloosheid, de te lage doorstroming naar het hoger onderwijs, de discriminatie in verband met huisvesting en de ontoegankelijkheid van de gezondheidszorg.

De multiculturaliteit is een realiteit; verbod van de hoofddoek heeft totaal geen zin, en is bovendien in strijd met de grondwet en met de rechten van het kind.

Het is duidelijk dat het onderwijs van de overheid neutraal moet zijn. Maar die neutraliteit kunnen we niet van de kinderen verwachten. Zij moeten aan hun eigenheid en hun diversiteit uiting kunnen geven. Het verbod op de hoofddoek staat gelijk met het beletten van de emancipatie van de vrouw : heel wat meisjes zullen zonder hoofddoek niet meer in het openbaar mogen verschijnen en dus ook niet meer naar school kunnen. Dit is uiteraard een slechte zaak.

Recht op gelijke onderwijskansen moet voorop staan omdat wat jongeren in hun hoofd hebben belangrijker is dan wat ze op hun hoofd hebben. Een hoofddoek dragen is een eigen keuze, waar wij respect voor moeten opbrengen. Voor een aantal vrouwen leidt een hoofddoek bovendien tot meer bewegingsvrijheid. Of is het de bedoeling van de heer Dewinter dat ze niet geëmancipeerd raken ? Een verbod werkt polariserend.

Welke houding neemt minister Byttebier aan ? Hoe helpen we allochtone vrouwen en meisjes op de beste wijze te emanciperen ?

De heer Luc Martens : Dit debat heeft iets surrealistisch. Voor het Vlaams Blok is het standpunt van federaal minister Dewael de aanleiding tot een debat, terwijl het nauw aanleunt bij wat ze zelf vragen. Op die manier creëert minister Dewael een maatschappelijk probleem dat in de praktijk vlot opgelost zou kunnen worden door overleg.

Eigenlijk nemen we dit thema zonder enige voorbereiding over uit Frankrijk. We beperken het bovendien tot onderwijs, terwijl we het over het volledige emancipatie- en integratiebeleid zouden moeten hebben. Waarom begint men dit irreële debat zo plots en onvoorbereid ? Wellicht uit electorale overwegingen. Dit debat moet

de nederlaag van het migrantenstemrecht op de achtergrond doen verdwijnen. Of probeert de VLD zijn onderlinge verdeeldheid over het migrantenstemrecht te verbergen. Of wil men alleen maar de angst voor de islam aanwakkeren om uiteindelijk alles wat met godsdienst te maken heeft uit het publieke leven te bannen.

Het is heel merkwaardig dat uitgerekend het Vlaams Blok zich zorgen maakt over onze rechtstaat en democratie. Hoe geloofwaardig is het Vlaams Blok nu het plots opkomt voor de emancipatie van de vrouw ? Een hoofddoek kan wijzen op onderdrukking, en dan moeten we dat bestrijden. Maar dat is zeker niet altijd het geval. Toen CD&V tijdens de vorige regeerperiode inspanningen leverde om een minderhedenbeleid te voeren, botste het altijd op tegenstand van het Vlaams Blok.

Dit debat gaat over een detail in vergelijking met de kern van het probleem. Het emancipatie- en integratiebeleid gaat over de toegang tot de arbeidsmarkt, gelijke onderwijskansen, huisvesting, enzovoort. Wie daaraan niet mee wil werken, moet over de rest zwijgen.

Dit debat versterkt alleen maar de angst voor de andere. Levensbeschouwing werkt ook bindend. Mensen worden tegenover geplaatst. Men reageert alleen op basis van gevoelens en vergeet alle redelijkheid. We stimuleren de moslimgemeenschap om zich in haar eigen instellingen terug te trekken. Dat is niet onze visie.

CD&V pleit voor gezond verstand en overleg om onze oriënterende beginselen alle kansen te geven. Ik denk daarbij aan vrijheid, gelijkheid, actief en positief pluralisme en de neutraliteit van de openbare dienstverlening. Een algemene wet heeft geen zin. In Het Laatste Nieuws zegt minister Vanderpoorten dat ook. Met nieuwe wetten en regels komen we nergens. Overleg is aangewezen.

Welk standpunt neemt minister Vanderpoorten in ? Wat is het standpunt van de Vlaamse regering en van de VLD ? Want ook daarover bestaat onduidelijkheid.

De heer Karlos Callens : Het is mij opgevallen dat de heer Martens het vooral heeft over een debat, terwijl dit de actuele vragen zijn. Eigenlijk beperkte hij zich vooral tot het verkondigen van de CD&V-visie. Zowel de heer Dewinter als de heer Martens zijn van oordeel dat minister Dewael uit is op een electoraal succes. Dat is echter niet het geval omdat minister Dewael heel goed beseft dat Vlaanderen met enkele vragen zit.

Het Franse voorbeeld klakkeloos overnemen zou een blaam zijn voor Vlaanderen en voor dit Parlement. Ik denk dat we er beter aan doen dit thema vooraf eens grondig te onderzoeken.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik ben voorstander van een onderzoek om na te gaan wat de Vlaming denkt. Eén van de vragen moet handelen over de integratie van de allochtonen, na het gelijkkansen- en het integratiedecreet. We staan verder dan Frankrijk, maar we kunnen het nog beter doen. Voorts moeten we nagaan of moslimvrouwen inderdaad onderdrukt worden. We kunnen ook vragen hoe de autonomie van de scholen moet beschouwd worden. Tot slot moet er duidelijkheid komen of niet-gesluisde meisjes voor moslimmannen inderdaad lustobjecten zijn, die naar de hel moeten gestuurd worden en dus seksueel misbruikt worden.

Zal de minister het Franse voorbeeld volgen of een serene beslissing nemen na een grondig debat met alle betrokkenen ? (*Applaus bij de VLD*)

De heer Dirk De Cock : De minister van Binnenlandse Zaken, die zelf Kleurrijk Vlaanderen promootte, heeft het nodig geacht om een steriele neutraliteit te eisen van de openbare scholen. Hoe denkt hij dan over andere uiterlijkheden, die afwijken van de norm zoals kaalgeschoren skinheads en rastafarikapsels. Zelfs de stropdas zou een fallussymbool zijn.

Ik vraag me af waarom de heer Dewael stokebrand speelt over een eerder miniem probleem. Het verbod voor het dragen van een hoofddoek zou enkel moeten gelden als de veiligheid van de kinderen in het gedrang komt, bijvoorbeeld in de turnles.

Nu tracht men de definitie van het pluralisme uit te hollen en komt de godsdienstvrijheid in het gedrang. Men kan fundamentalisme niet met verboden bestrijden. Gelijke kansen, opvoeden tot mondige burgers en

opvoeding in het algemeen dragen wel bij tot emancipatie. De moslima zijn trouwens zichzelf al aan het ontvoogden. Natuurlijk moet onderdrukking, maar ook van andere vrouwen en mannen, bestreden worden.

Het is vreemd dat de neutraliteit versmald wordt tot het verbod op het dragen van een hoofddoek. Een verbod brengt de allochtone groepen in een isolement dat radicalisering en de roep om aparte islamscholen aanmoedigt.

We mogen geen godsdienst stigmatiseren. Openbare scholen moeten neutraal zijn, maar niet steriel. Het enige geldige criterium is de veiligheid, andere argumenten grijpen in op de persoonlijke levenssfeer en de vrijheid van meningsuiting. Pluralisme moet bruggen bouwen : anders zijn verrijkt onze samenleving.

Wat is de mening van de minister over de uitspraken van de heer Dewael ? (*Applaus bij sp-a, Groen! en VU&ID*)

Minister Marleen Vanderpoorten : De minister van Onderwijs is geen inrichtende macht. De discussie betreft leerkrachten en leerlingen in de officiële scholen. In het vrij onderwijs kan de inrichtende macht in het schoolreglement de kwestie regelen.

In het officiële onderwijs is een verbod op het dragen van een hoofddoek bij leerkrachten mogelijk. De Europese rechtspraak gewaagt immers van het neutrale karakter van de publieke ruimte. Daarvoor is echter een decreet nodig. In onderwijsdecreet 14 is al bepaald dat de gewone leerkrachten in het officiële onderwijs zelf geen levensbeschouwelijk vakken mogen geven. In gemeentelijke scholen bijvoorbeeld zijn daarvoor aparte leerkrachten aangeworven.

Ook een federaal initiatief is mogelijk. Het federale niveau is immers verantwoordelijk voor de algemene principes van het ambtenarenstatuut.

Voor de leerlingen is men het erover eens dat de veiligheid en hygiëne steeds moeten primeren. Het probleem heeft ook niets te maken met de eindtermen. Het Europees Verdrag voor de rechten van de mens stelt dat beperkingen van de godsdienstvrijheid slechts toegelaten zijn bij wettelijke norm. Nu zou dergelijke beperking dus strijdig zijn met het Europese verdrag en de benuttinggelijkheid van de openbare dienst. Noch een beslissing van de minister, noch van de inrichtende machten van het officiële onderwijs, kan daarvan afwijken. Enkel dit parlement kan bij decreet een en ander wijzigen. Het is trouwens goed dat er geen verschillen kunnen zijn in het officiële onderwijs. Dat zou de aanleiding kunnen zijn voor het uitsluiten van bepaalde bevolkingsgroepen. Een regeling bij decreet geldt voor alle officiële scholen.

Het allerbelangrijkste voor mezelf en de VLD is dat we verder werken aan integratie, emancipatie en gelijke onderwijskansen. Maar alle democratische partijen steunen die doelstellingen. Ze verschillen echter van mening over de manier waarop ze hen denken te kunnen verwezenlijken. Zo is de VLD van mening dat de hoofddoek een verdere integratie in de weg kan staan. Anderen zijn dan weer de mening toegedaan dat precies een algemeen verbod op de hoofddoeken de integratie in de weg kan staan en wijzen erop dat een algemeen verbod de oprichting van islamscholen kan stimuleren. Ik ben echter een uitgesproken tegenstander van de oprichting van dergelijke scholen.

Als minister van onderwijs wens ik een voorzichtige en serene houding aan te nemen. Er bestaan in de politieke partijen en organisaties uiteenlopende meningen over deze kwestie, ook bij de allochtone organisaties zelf. Ik stel voor dat ik in een debat de verschillende visies in kaart probeer te brengen. Laat ons daarbij onder meer de leden van de VLOR betrekken, maar ook juristen en wetenschappers. Uitgaand van de conclusies kan het parlement dan zelf beslissen of er al dan niet een decreet moet komen, op grond waarvan het genoemde verbod mogelijk is. Maar eerst moet er een sereen debat komen. (*Applaus bij de VLD, sp-a, Groen! en VU&ID*)

Minister Adelheid Byttebier : Ik wil de vraag over de hoofddoek niet uit de weg gaan, al was het debat in de media de laatste tijd vaak ergerniswekkend. Wat is dat doekje op het hoofd ? Zie ik een hoofddoek, dan denk ik aan verschillende zaken. Zo denk ik aan zuster Monica uit mijn kleutertijd, aan Touriah, een geëmanicpeerde Marrokaanse vrouw uit Kuregem die op sommige plaatsen lastig gevallen wordt omdat ze geen hoofddoek draagt, aan mijn Turkse kotbazin Bulbahar uit Schaarbeek, die uit traditionele overwegingen

een sjaal draagt of aan de Marokkaanse Sjarima die een hoofddoek draagt als uiting van een subcultuur.

Een hoofddoek kan dus een religieuze dimensie hebben en kan een uiting zijn van een bepaalde traditie of subcultuur. In een aantal gevallen is hij echter ook het symbool van onderdrukking.

Is dit alles nu een probleem voor de overheid ? Als symbool van de onderdrukking is de hoofddoek uiteraard een probleem. De Vlaamse regering beschikt over het strategisch plan Minderheden. Met dit plan wil de regering voornamelijk werken aan de onderdrukking op het vlak van huisvesting, onderwijs en arbeids waarmee minderheden geconfronteerd worden. Daarnaast wil het plan de lijn van de multiculturele samenleving doortrekken.

De genoemde problemen zijn reëel. Een onderzoek van de huurdersvereniging toont aan dat te Brussel 60 procent van de potentiële huurders gediscrimineerd worden. De Internationale Arbeidsorganisatie heeft aangetoond dat er een etnische discriminatie bestaat van 40 procent. Het werkloosheidscijfer bij mensen van Turks-Marokkaanse origine is liefst 3 maal hoger dan bij de ander bevolkingsgroepen. Slechts 2 procent van de studenten van het hoger onderwijs is van allochtone afkomst.

Met het beleid kunnen we evenwel de onderdrukking aanpakken. We beschikken over een draagvlak bij de allochtone gemeenschap, bij allerlei organisaties en in dit parlement. Laat ons deze krachten bundelen om een betere samenleving tot stand te brengen. (*Applaus bij Groen!*)

De heer Filip Dewinter : Ik val van de ene verbazing in de andere. Het verbaast me niet dat verschillende regeringsleden elkaar tegenspreken. Dit hoort nu eenmaal bij de bestuursstijl van paars-groen. Het verwondert me echter wel dat de minister van Onderwijs het omgekeerde vertelt van wat haar eigen gewezen minister-president de voorbije dagen verklaarde. Dit is ontluisterend voor de VLD. De ene dag lanceert men, onder een grote media-aandacht, een bepaald standpunt. De andere dag, wanneer er echt beslissingen moet genomen worden, zwakt men de kordate uitspraken af.

Minister Vanderpoorten beweert dat een algemeen verbod de integratie in de weg zou staan omdat het de oprichting van moslimscholen zou stimuleren, is gewonnen voor een verbod van hoofddoek voor de leerkrachten maar niet voor de leerlingen, wil, liefst tot na de verkiezingen, gaan praten met het veld en wil een debat organiseren. De hete brij schuift ze voor zich uit. Door dit te doen verliest ze echter elke geloofwaardigheid. Dit is pijnlijk en schokkend. Het is echter een manier van regeren die kenmerkend is voor paars-groen. Misschien overtuigt deze beleidswijze wel een aantal goedgelovige journalisten en burgers. Een groot deel van de publieke opinie laat zich hierdoor echter niet om de tuin leiden.

Ik blijf erbij dat de hoofddoek geen religieuze uiting is. Het is een instrument van de onderdrukking van de vrouw die zo kenmerkend is voor een bepaalde strekking van de islam. Uitgerekend minister Byttebier, de vaandeldraagster van het progressieve Vlaanderen, wil dit symbool van discriminatie verdedigen door het een soort van hippe subcultuur te noemen. Het toont echter duidelijk aan dat, wanneer het er echt op aan komt, hyperprogressieven omgeturnd worden tot hyperconservatieven.

In de bijna religieuze dwang en drang om, tegen beter weten in, de multiculturele samenleving te verdedigen, zijn we zover gevorderd dat Groen! het symbool van discriminatie gaat verdedigen. Wat is het volgende dat we zullen we moeten slikken ? Wat volgt er na het gescheiden zwemmen, de moskeeën en minaretten en het rituele slachten ? Polygamie ? Het dragen van de burka ? Aparte erfenisrechten ? U bevindt zich op het hellend vlak van het anti-racisme en bereikt in feite het omgekeerde van wat u wenst te bereiken.

Wij blijven voorstander van een verbod op dit alles. De minister zegt dat een decreet noodzakelijk is. Wel, wij hebben hierover al een voorstel van decreet ingediend in december, nadat er over deze kwestie in Frankrijk en Duitsland een wijze beslissing was genomen.

Aan al diegenen die een hoofddoek dragen, moeten we durven zeggen dat ze hier niet thuishoren. Als ze een hoofddoek blijven dragen en aldus hun verzet tegen onze samenleving ostentatief blijven afficheren, tekenen ze een contract voor een begeleide terugkeer naar het land van herkomst. Zo niet zal men steeds verdere toegevingen moeten doen.

Het antwoord van de minister brengt de hypocrisie van de VLD duidelijk in beeld. Deze kwestie is niet veel meer dan een vroege verkiezingsstunt. Meer hadden we trouwens niet verwacht. (*Applaus bij het VB*)

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : De heer Dewinter wil alleen een polarisering op gang brengen. Mensen steunen in hun emancipatie kan alleen wanneer men dat doet met hen en op hun voorwaarden. Dat is bij de heer Dewinter niet het geval. Zijn pleidooi tegen de discriminatie van de allochtone vrouw is makkelijk te doorprikken.

Aan de minister van onderwijs en aan de collega's wil ik zeggen dat een debat daarover kan en misschien zelfs wenselijk is. Om een verbod door te voeren is inderdaad een decreet nodig. Als een dergelijk voorstel voorlag, zou mijn fractie dat echter niet steunen. Wat we wel willen steunen is een pedagogisch project om de waarde van verscheidenheid te promoten. Zo kan men echt werk maken van de gelijkwaardigheid van man en vrouw.

De heer Luc Martens : Met de benadering van de minister heb ik eigenlijk geen probleem, wel met de dubbelzinnigheid van het publieke discours van de VLD. Na de tussenkomst van de heer Callens kan ik alleen het verwijt herhalen dat ik naar aanleiding van de begrotingsbespreking al eens heb geuit, namelijk dat de VLD aan dyspraxie lijdt : eerst worden er grote verklaringen afgelegd en later wordt geprobeerd om die standpunten te onderbouwen. Een partij die een marktpartij wil zijn en die alleen producten slijt die door de markt worden gevraagd, is weinig ambitieus.

Het Vlaams Blok probeert voortdurend haat te propageren in deze samenleving. Het probeert mensen te stigmatiseren om zo een open samenleving onmogelijk te maken. Het Vlaams Blok is blijkbaar voorstander van een verschaalde monocultuur. Dan begrijp ik des te meer waarom het cordon sanitaire niet mag doorbroken worden. (*Applaus bij CD&V, sp-a en Groen!*)

De heer Karlos Callens : Ook ik ben tevreden met het antwoord van de minister.

Het Vlaams Blok heeft de term hyperconservatisme gehanteerd. Als er één partij hyperconservatief is, dan is dat wel het Vlaams Blok. Wij proberen deze kwestie op een serene manier te onderzoeken om de uitspraak van de heer Dewael op een verstandige manier in te vullen.

De heer Dirk De Cock : Het antwoord van de minister was voldoende genuanceerd en staat het voeren van een serene debat niet in de weg. Centraal in een dergelijk debat staan de termen emancipatie, integratie en gelijke onderwijskansen. De verscheidenheid moet juist een garantie zijn voor meer democratie. Het opwekken van angst tegenover bepaalde segmenten van de bevolking heeft een averechts effect. De muren in de hoofden van de mensen moeten worden gesloopt.

Minister Marleen Vanderpoorten : De minister van Onderwijs is geen inrichtende macht en kan dus geen eenzijdig verbod opleggen. Ik wil mijn vaststellingen voorleggen in een debat om op basis daarvan conclusies te trekken. Dat is mijn recht en mijn plicht als minister van Onderwijs.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Uitbreidingsplannen en mogelijke delocalisatie van de firma DHL

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Van Goethem tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de mogelijke delocalisatie van DHL naar Wallonië, van de heer Vermeiren tot de heer Somers over de uitbreidingsplannen van de firma DHL en de toekomst van de luchthaven van Zaventem, van de heer Bex tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de uitbreidingsplannen van de firma DHL en het maximum aantal nachtvluchten op Zaventem, van de heer Van Rompuy tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de uitbreidingsplannen van de firma DHL en de toekomst van de luchthaven van Zaventem, en van de heer Glorieux tot de heer Somers, over de uitbreidingsplannen van de firma DHL en de problematiek van het nachtlawaai.

De heer Roland Van Goethem : Enkele weken geleden kondigde DHL aan - weliswaar op een ongelukkig moment vermits de discussie over de nachtvluchten nog volop bezig was - dat het zijn bedrijf in Zaventem wilde uitbreiden. Dat zou in een eerste fase leiden tot een bijkomend werk voor 1.500 mensen bij DHL zelf en nog eens dubbel zoveel aan randwerkgelegenheid.

Minister Anciaux zegde onmiddellijk dat dit niet kon. Aan Waalse kant werd Bierset naar voren geschoven als alternatief. Op Vlaams niveau heerste evenwel een volstrekt stilzwijgen. In antwoord op mijn interpellatie gaf minister Ceysens vorige week toe dat ze niets had ondernomen. Die houding begrijp ik niet.

Er wordt een Belgisch-Waalse strategie ontwikkeld die erop is gericht om DHL naar Bierset te krijgen. De minister-president gaat daarmee akkoord. Voor Wallonië is dat een godsgeschenk : 10 procent van de werkloosheid wordt opgelost ten koste van de Vlamingen. Als klap op de vuurpijl zijn er de uitspraken van de heer Coene, vice-gouverneur van de Nationale Bank en een van de actievoerders van Wakker Tervuren. Volgens hem is de uitbouw van een tweede luchthaven de enige oplossing en heeft het nog weinig zin om in Zaventem te investeren. Het gaat niet meer alleen over het vertrek van DHL maar over het opdoeken van de volledige luchthaven. Ik kan me moeilijk voorstellen dat de heer Coene dergelijke geruchten zomaar de wereld instuurt zonder dat Verhofstadt daarvan op de hoogte is. De mededeling van de uitbaters van de Parijse luchthaven, die 25 procent van de aandelen van de luchthaven van Bierset bezit, maakt me nog ongeruster.

Zaventem is de tweede grootste groepool van Vlaanderen en goed voor 60.000 jobs. Ik beschuldig de minister-president van schuldig verzuim en medeplichtigheid aan het huidige scenario. Wat is het standpunt van de meerderheidspartijen ? Hoe verantwoordt de minister-president dat de voornaamste luchtkoerier uit Zaventem vertrekt ? Hoe rijmt hij dat met het feit dat Vlaanderen de logistieke spil van Europa is ? Hoe kan hij verantwoorden dat zoveel Vlaamse werkgelegenheid naar Wallonië gaat ? (*Applaus bij het VB*)

De heer Francis Vermeiren : De verklaringen van de heer Coene zijn te gek om los te lopen. Dat geldt ook voor de bijdrage van de heer Van Goethem. Hoe kan men tegen de minister-president, die de laatste weken het belang van de luchthaven en de werkgelegenheid heeft benadrukt, zeggen dat hij daarvoor geen interesse heeft ? DHL maakt deel uit van de Deutsche Bundespost en heeft er om diverse redenen voor gekozen om zich in Zaventem te vestigen. Eerst en vooral is het de beste plaats van Europa. Bovendien is Zaventem de vijfde belangrijkste Europese luchthaven met de grootste productiviteit en tevens de veiligste.

In de discussie moet men met verschillende elementen rekening houden. DHL heeft voor 300 miljoen euro inspanningen gedaan om zijn luchtvloot te moderniseren en het lawaai te verminderen. Statistieken bewijzen dat het lawaai in en rond Zaventem met 40 procent is gedaald. De Zaventemse luchthaven is de tweede grootste groepool en net zoals in Schiphol moet er een *airport city* komen. Daar moet in de komende maanden werk van worden gemaakt.

Een maatschappij als DHL kan men niet zomaar verplaatsen. En ook een luchthaven erbij plaatsen kan niet zomaar. Wat niet uitsluit dat men hierover nadenkt en een en ander voorbereidt. Frankfurt en Heathrow zijn daarbij de grote voorbeelden. Ook zij kenden een enorme expansie en keken verder. Er werd reeds geopperd dat Heathrow aan Zaventem zou gekoppeld worden. We moeten naar een oplossing zoeken in samenwerking met andere grote luchthavens. Groei moet mogelijk blijven. We moeten oplossingen zoeken.

Ik zou van de minister-president willen horen of hij zich wel degelijk bewust is van het belang van investeringen in Zaventem, en van het economische groeipotentieel.

Onze politiek moet er een van korte en lange termijn zijn : we moeten de toekomst van de luchthaven garanderen en de 60.000 arbeidsplaatsen nog vermeerderen. Schiphol heeft bewezen dat het kan. We moeten ons realiseren dat Zaventem, met of zonder DHL, een zeer grote toekomst heeft, en dat we deze prognose kunnen waarmaken.

Het kan niet dat ons land niet voldoende verstand heeft om tot een goede oplossing te komen, in samenspraak met alle betrokkenen. Ik heb vertrouwen in de regering en reken op de minister-president Somers.

De heer Jos Bex : Niet zo lang geleden schreef ik een brief aan de minister-president omdat ik vond dat hij inzake Zaventem een duidelijk standpunt moest innemen. Dat heeft hij inmiddels gedaan. We zijn nu klaar om de discussie ten gronde te voeren. Na alle voorafgaande verklaringen, hoe tegenstrijdig die ook mogen zijn, kunnen we alvast één conclusie trekken. Noch België, noch Vlaanderen beschikt over en gecoördineerd luchthavenbeleid of over een duidelijke visie.

Het aanbod van DHL moet ernstig genomen worden. De hamvraag is niet of DHL al dan niet in Zaventem moet blijven, want intussen is er de grote bedreiging vanuit de luchthavens van Heathrow, Parijs en Frankfurt.

De grootste handicap van de luchthaven van Zaventem is de bereikbaarheid. Heeft het zin zo veel mogelijk vluchten op Zaventem te laten landen als de passagiers daarna urenlang in de file moeten staan, of als het openbaar vervoer niet toereikend is ? Als er iets is waar we met betrekking tot Zaventem zouden moeten in investeren, dan is het wel de ontsluiting, en de leefbaarheid in een ruimtelijke benadering.

Over Zaventem werden in dit halfjaar al heel wat beslissingen genomen en bekrachtigd. Maar er werden ook beperkingen opgelegd; denk maar aan het maximum van 25.000 nachtvluchten. Ik pleit er nu voor te zoeken naar een goed evenwicht tussen economie en ecologie.

Over het overbrengen van DHL naar Bierset heeft minister Sannen een duidelijke standpunt ingenomen. Hij is ertegen omdat Limburg al genoeg met geluidshinder te kampen heeft. Maar over de uitbreiding van 25L, toch een probleem voor de regio van Zaventem, heeft hij zich niet geuit. Dat is jammer. Ik vraag de minister dan ook zijn standpunt hierover te kennen te geven, en dit natuurlijk uit ecologische hoek.

De heer Eric Van Rompuy : Als inwoner van Zaventem heb ik de groei van de luchthaven meegemaakt. Ik waardeer de enorme inspanningen die de heer Vermeiren aan de dag gelegd heeft om dit mogelijk te maken. Op sommige momenten vond ik zelfs dat hij te ver ging, en dat het aantrekken van nog meer bedrijven en het opzetten van nog meer industrieterreinen de leefbaarheid van de gemeente zou schaden. Maar hij had gelijk. Nu is Zaventem een enorme economische groeipool voor Vlaanderen en België.

De vorige regering heeft het probleem van de nachtvluchten volledig verkeerd aangepakt en daardoor het maatschappelijk draagvlak van de luchthaven ondermijnd. Vroeger waren er ook nachtvluchten, en werden die ook af en toe ter discussie gesteld, maar ze vormden geen echt politiek thema, en de bevolking rond Zaventem vond de ontwikkeling van de luchthaven heel positief. Door van de nachtvluchten een politiek thema te maken werd dat maatschappelijke draagvlak onmogelijk gemaakt. Daar moeten we nog steeds de gevolgen van dragen.

Ik vraag me ernstig af of men eigenlijk bestuurt, of enkel taterd. In september lanceerde premier Verhofstadt zijn idee over een tweede nationale luchthaven. Wat de heer Coene daarover zegt is onaanvaardbaar en bijna woordelijk hetzelfde. Hij verdient ontslag als vice-gouverneur van de Nationale Bank. Het gaat hier immers niet over profile ring, maar over tienduizenden jobs.

In de commissie Economie heb ik minister Ceysens hierover ondervraagd. Het was de meest pijnlijke vergadering die ik ooit meemaakte. Op de vraag wat het standpunt van de Vlaamse regering was over DHL antwoordde zij dat ze niet over een dossier beschikte en dat ze tegen de verdubbeling van de nachtvluchten was. Verder had zij geen mening.

Minister-president Somers lanceerde zijn idee van nationale luchthaven in Wallonië, met compensaties voor Vlaanderen. Zaventem zou volledig in Vlaamse handen komen. Maar nu vernemen we dat de overheid haar aandelen verkoopt, en nog slechts 30 procent in handen houdt. Ik ben verbouwereerd. De minister-president opent de deur voor een luchthaven in Wallonië, goed wetende dat er van die compensaties niets zal in huis komen en neemt aldus de verantwoordelijkheid op zich de ontwikkeling van de luchthaven van Zaventem in vraag te stellen.

Minister-president Somers heeft letterlijk gezegd dat DHL moet uitbreiden in Wallonië omdat Vlaanderen niet bereid is nog meer nachtvluchten te aanvaarden. Ik ben daar niet zo zeker van. De mensen rond de luchthaven aanvaarden wel meer nachtvluchten, maar er is één voorwaarde : ze moeten op een rechtvaardige manier gespreid worden. Minister Sannen heeft echter niets gedaan voor een rechtvaardig spreidingsplan.

Minister-president Somers zou hier duidelijk moeten stellen dat de heer Coene en premier Verhofstadt nonsens verkopen, en dat de Vlaamse regering werkt aan de ecologische draagkracht van de regio.

Ik vrees dat DHL op dit moment alleen nagaat hoe ver het kan gaan. Wij moeten evenwel een duidelijk perspectief kunnen geven. Anders is onze strategie verkeerd. Ik gun Wallonië zijn werkgelegenheid, maar Vlaanderen heeft evenmin veel troeven. Een ervan is onze logistiek en de nabijheid van Brussel. Daarom moet minister-president Somers duidelijk stellen dat hij zich zal inzetten voor DHL. Als de Vlaamse regering geen strategie heeft, bestaat het risico dat het bedrijf verdwijnt. Het gaat over liefst 10.000 jobs. Deze regering is verkozen om onze toekomst veilig te stellen, niet om zich te profileren.

Minister Sannen moet er alles aan doen om het evenwicht tussen economie en ecologie te herstellen. Ik ben bereid te pleiten voor meer werkgelegenheid mits de nachtvluchten niet over één deel van de bevolking gaan. Geen enkele van de actiegroepen verzet zich tegen de nachtvluchten. Ze vragen alleen een rechtvaardige spreiding.

Ik wil op een positieve manier oppositie voeren maar dan moet de regering ernstige dossiers naar voren schuiven, tonen dat ze opkomt voor werkgelegenheid en dat ze de Vlaamse kaart trekt. Op dit moment doet ze dat niet genoeg. *(Applaus bij CD&V en het VB)*

De heer Francis Vermeiren : Ik wil inderdaad dat het plan van minister Anciaux verbeterd wordt omdat ik net zoals de heer Van Rompuy van oordeel ben dat een rechtvaardige spreiding het probleem grotendeels oplost.

Het lijkt alleen maar zo dat men Chièvres nu pas naar voren schuift. Dat voornemen is al ten minste twintig jaar oud. Een goed werkende luchthaven kan altijd gebruik maken van een satellietluchthaven. Het is aan BIAC om uit te zoeken wat gedaan kan worden om de werking van Zaventem te verbeteren. We mogen de 3000 nachtelijke chartervluchten niet vergeten. Waarom zouden we die niet kunnen afleiden ? Ik heb vertrouwen in deze regering.

De heer Jos Bex : Ik ben net zoals de heer Van Rompuy voorstander van duidelijke keuzes, maar een consequent beleid houdt zich ook aan zijn beslissingen. Spreiden is een goede zaak. Nu spreiden we 20.000 nachtvluchten. Als we er over enkele jaren 40.000 moeten spreiden, is de kans groot dat we 2 windstreken meer belasten. Als we de 25L verlengen om het lawaai te spreiden, zullen we een aantal buurten treffen die totnogtoe niet getroffen werden.

De heer Eloi Glorieux : Het chantagevoorstel van DHL heeft tot de meest uiteenlopende aantal reacties geleid, gaande van volledige sluiting tot ongeremde uitbreiding. Vast staat dat de economische ontwikkeling van en het ecologische draagvlak rond Zaventem zich niet gelijkmatig ontwikkelen. Het plan van minister Anciaux was een verdienstelijke poging, maar het lost niet alle problemen op.

We moeten niet alleen pleiten voor spreiding, maar ook voor een afname van de nachtvluchten. Pas als we het ecologische draagvlak hebben hersteld, mogen we nadenken over uitbreiding. Dankzij mevrouw Dua is het aantal nachtvluchten gelukkig beperkt tot 25.000 per jaar. De bewering dat er nog een groeimarge van 4000 nachtvluchten is, klopt niet. Het huidige aantal nachtvluchten - 21.000 - is berekend op een nachtregime van 7 uur, tussen 23 en 06 uur. De internationale definitie van het begrip nacht heeft het over 8 uur, namelijk tussen 23.00 en 07.00 uur. Tussen 23.00 en 07.00 uur zijn er al meer dan 25.000 nachtvluchten.

Jobs zijn zeer belangrijk, maar het aanbod van DHL is ongeloofwaardig. Een paar maanden geleden heeft het immers syndicale afgevaardigden onwettig aan de deur gezet en geweigerd om de werkzekerheid-CAO te verlengen. Hun aanbod betreft vooral deeltijdse nachtarbeid. In Vlaams-Brabant en Brussel vindt VDAB daarvoor onvoldoende kandidaten. DHL wil niet weg uit Zaventem en wij willen dat evenmin. De luchthaven moet zich wel ontwikkelen met respect voor de ecologie.

Blijft de Vlaamse regering het evenwicht tussen economie en ecologie nastreven ? In de praktijk betekent dit een inhaalbeweging van de ecologie. Geeft de Vlaamse regering de garantie dat het aantal nachtvluchten niet zal stijgen ? Zal zij een brongerichte aanpak hanteren ? Dat betekent dat het geen oplossing is om elders

overlast te veroorzaken. De enige oplossing is het respecteren van de norm, minder vluchten en een totale spreiding.

Minister-president Bart Somers : We zijn allemaal overtuigd van het economisch belang van de luchthaven van Zaventem. Het is ondenkbaar dat we de afbouw van die bedrijvigheid zouden steunen. We zijn overtuigd van een groeipotentieel binnen de grenzen van de milieuvergunning. Die stipuleert maximum 25.000 nachtvluchten per jaar. Momenteel zijn er 19 tot 20.000 nachtvluchten per jaar. Groei is dus nog mogelijk.

De werkgelegenheid kan ook toenemen door de economische activiteit van en rond de luchthaven anders en meer geïntegreerd te bekijken. In dat kader heeft de Vlaamse regering contacten met Biac, dat een ambitieus plan heeft voor de ontwikkeling van een zogenaamd luchthaven-village.

DHL wil in het logistieke centrum van Europa een internationale hub oprichten. Het heeft aan verschillende luchthavens een groeiscenario tot 2012 voorgelegd en wil een duidelijk engagement van de luchthavenautoriteiten. Het gaat over vele duizenden arbeidsplaatsen. Tegen 2012 wil DHL jaarlijks maximum 35.000 nachtvluchten. Het vindt Zaventem de meest interessante vestigingsplaats.

De Vlaamse regering zal de beperkingen van het aantal nachtvluchten en de geluidsnormen respecteren. Binnen het huidige wettelijke kader en mits een aantal herschikkingen, is het mogelijk om DHL faciliteiten te bieden tot 2008-2009. We moeten voorts overleggen met DHL hoe we de werkgelegenheid kunnen behouden.

Op lange termijn vraagt DHL veel meer nachtvluchten dan de norm toelaat. Dat is in Zaventem niet haalbaar. Toch komt het erop om de activiteiten van DHL zoveel mogelijk te faciliteren.

Vlaanderen heeft meer Europese distributiecentra dan Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk samen. Vlaanderen en Nederland zijn de logistieke centra van Europa. Het is een uitdaging om die positie te verankeren. Het komt erop aan zoveel mogelijk arbeidsplaatsen in Zaventem in de wacht te slepen. Als DHL op lange termijn toch uitwijkt, omdat we omwille van de levenskwaliteit niet aan hun eisen kunnen voldoen, is het voor de Vlaamse economie belangrijk dat de hub zo dicht mogelijk blijft.

De federale overheid is bevoegd voor het logistiek beleid. Op lange termijn moeten Vlaanderen en Wallonië de bevoegdheid en de middelen krijgen om een eigen logistiek beleid te voeren. Momenteel overleggen ministers Ceysens en Landuyt met de Vesoc-partners over de kwestie. Onze houding zal bepaald worden door voornoemde uitgangspunten.

De heer Van Rompuy acht een verdubbeling van het aantal nachtvluchten wel haalbaar.

De heer Eric Van Rompuy : We moeten duidelijk zijn. Ik heb enkel gezegd dat de spreiding rechtvaardig moet zijn. Een paar maanden geleden is minister Sannen op dit vlak tekort geschoten. Indien men ook het Brussels gewest bij deze discussie had betrokken dan zou het draagvlak sterk zijn toegenomen.

Leg me echter geen woorden in de mond die ik nooit uitgesproken heb.

Minister-president Bart Somers : Ik heb een aantal zaken inderdaad iets te scherp geformuleerd.

Ik ben het met u eens dat een spreiding het maatschappelijk draagvlak kan vergroten. Tegelijkertijd moeten we beseffen dat tewerkstelling binnen een maatschappelijke context en ecologische randvoorwaarden moet plaatsvinden.

In het jaar 2000 bepaalde men dat er een draagvlak bestond voor 25.000 nachtvluchten. Ofwel is er een maatschappelijk draagvlak voor 25.000 nachtvluchten, ofwel is men bereid om 40.000 nachtvluchten toe te staan. Dit laatste zal dan wel ten koste van de levenskwaliteit van de regio gaan. Dit standpunt heeft de Vlaamse regering niet ingenomen. De Vlaamse regering wil echter wel, in overleg met DHL, naar oplossingen zoeken voor de tewerkstelling.

De heer Van Rompuy wees er terecht op dat bedrijven zoals DHL vaak vertrekken vanuit een maximalistisch onderhandelingsstandpunt. De laatste tijd zijn er ernstige inspanningen gebeurd om een evenwicht te vinden tussen wat haalbaar is en wat DHL vraagt. Daarom is het belangrijk dat er op een ernstige manier gesprekken plaatsvinden met DHL. Van bij de aanvang van deze gesprekken moet er echter duidelijk gemaakt worden wat er op de lange termijn haalbaar is en wat niet haalbaar is. (*Applaus bij de VLD en bij VU&ID*)

Minister Ludo Sannen : Door de recente ontwikkelingen in dit dossier dreigen we in een moeilijke tweespalt tussen economie en ecologie terecht te komen. We moeten trachten om deze tweespalt te vermijden. Ik wil de tegenstellingen overbruggen. Vandaar dat ik me ook grotendeels kan vinden in het discours van de minister-president. Dit discours probeert immers een opbod te vermijden en tracht oplossingen te formuleren.

Het voorstel van DHL is verrassend. Het geeft de indruk dat er geen voorafgaand dossier bestond. Dit wil ik toch wel even corrigeren. In het begin van 2003 bereikte de federale premier een akkoord over de nachtvluchten met de gewesten. Dit akkoord stipuleerde dat het totaal aantal nachtvluchten beperkt werd tot 25.000, dat de nachtvluchten maximaal gespreid werden en dat Brussel en Vlaanderen hun geluidsnormen moesten harmoniseren.

Nu verwijt de heer Van Rompuy mij dat ik deze afspraak respecteer.

Ik probeer enkel een coherente houding aan te nemen. Het is de Vlaamse regering die een spreidingsplan goed- of afkeurt. Op dit ogenblik bestaat er geen spreidingsplan omdat een van de essentiële voorwaarden niet geïmplementeerd werd : zonder een harmonisatie van de Brusselse en Vlaamse geluidsnormen kan Vlaanderen niet akkoord gaan met een spreidingsplan. De heer Van Rompuy verwijt me dat ik me houd aan wat hier, in het Vlaams Parlement, goedgekeurd werd.

De overeengekomen 25.000 nachtvluchten werden, bij resolutie, nog eens bevestigd door dit parlement. Wie neemt er hier nu een coherente houding aan ? De heer Van Rompuy pleitte er zonet voor om de drempel van 25.000 nachtvluchten op te heffen. Hij houdt zich dus niet aan iets wat hij zelf goedgekeurd heeft. Ik aanvaard het verwijt van de heer Van Rompuy dus niet.

De vorig jaar gemaakte afspraken werden ook meegedeeld aan DHL. Premier Verhofstadt onderhandelde vorig jaar nog met DHL. Toen leek dit nog een haalbaar compromis. Het is dan ook verrassend vast te stellen dat dit nu blijkt niet langer zo is. Het is dus waarschijnlijk correct te stellen dat de vragen en uitspraken van DHL kaderen in een onderhandelingsstrategie.

Ik hou me aan de door minister Dua uitgevaardigde milieuvergunning. Ik zie geen enkele reden om hier vanaf te stappen.

Als de federale regering zou beslissen om het volledige contingent van nachtvluchten toe te kennen aan DHL, beschikt men niet over een oplossing voor de chartervluchten. De problematiek van de chartervluchten is niet alleen een probleem van Brussel maar ook van Oostende en Biersele. Het kan best dat er een nieuwe hub gemaakt wordt voor Zaventem. Het is echter onmogelijk dat de levenskwaliteit van de inwoners van Zuid-Limburg hierdoor zou aangetast worden.

De vervanging van de charters door de cargo's van DHL zal bovendien ook een geluidstoename met zich meebrengen. Hoe valt dit te rijmen met het engagement van minister Anciaux dat de geluidsoverlast niet mag toenemen ?

We moeten op een constructieve, duidelijk omkaderde manier onderhandelen met DHL. De federale en de Vlaamse regering moeten eendrachtig het debat aangaan. Enkel op die manier kan er een evenwicht gevonden worden tussen ecologie en economie. (*Applaus*)

De heer Roland Van Goethem : Ik had van de minister-president een krachtadiger antwoord verwacht en gehoopt dat hij, naar analogie met zijn Waalse collega's, DHL een aantal alternatieven zou kunnen aanbieden.

De halsstarrigheid van minister Sannen zou wel eens het einde van deze regio kunnen betekenen.

De minister-president beweert ook dat als de hub moet verdwijnen, hij deze hub liever dichtbij dan veraf heeft. Ik ben het hier niet mee eens. Als de verdwijnt, zal de volledige tewerkstelling wegtrekken uit Zaventem. Indien de hub echter naar bijvoorbeeld Frankfurt trekt, zal Vlaanderen nog een bepaalde graad van tewerkstelling behouden.

De heer Francis Vermeiren : DHL werd overgenomen door de Deutsche Post en werkt met een internationale hub, met name Zaventem. In een aantal locaties bevinden zich een aantal subhubs. Door de fusie met de Deutsche Post heeft DHL baat bij één internationale hub. In alle discussies en beslissingen moeten we hier rekening mee houden.

Indien men te lang talmt, zal het niet langer gaan over Zaventem of Bierset maar over Praag, Wenen, Dresden of Leipzig.

De heer Jos Bex : Ik wil alle parlementsleden ertoe aanzetten om telkens hetzelfde discours aan te houden voor bedrijven, milieugroeperingen en buurtbewoners. Ik heb immers de indruk dat we, naargelang de groep waarvoor we spreken, ons discours veranderen. Dit scheidt onduidelijkheid.

De heer Eric Van Rompuy : De heer Bex richt zich blijkbaar tot mij. Ik heb echter nooit gezegd dat er geen hinder mocht zijn en heb mijn standpunten terzake nooit gewijzigd. De heer Vermeiren weet dit zeer goed.

Er is nog ruimte voor een toename van het aantal vluchten. Niet het aantal vluchten is het belangrijkste : men moet ervoor zorgen dat de mensen met die nachtvluchten kunnen leven. Ik vrees evenwel dat er voor het plan-Anciaux geen draagvlak is in de regio. DHL maakt zich zorgen over zijn toekomstmogelijkheden in de regio omdat het weet heeft van de activiteiten van de actiegroepen. Essentieel is dus een goed plan en dat heeft meer te maken met een spreiding dan met cijfers.

Ik ben blij dat iedereen hier weer op dezelfde golflengte zit. Men vergeet dat de luchthaven op dit ogenblik slechts op zestig procent van zijn capaciteit draait. Er zijn zes tot zeven miljoen passagiers minder dan enkele jaren geleden. Laat ons deze economische groeipool ontwikkelen. We mogen ook geen 'double speak' hanteren, daarin heeft de heer Bex gelijk.

Moelijke politieke problemen zijn niet met oneliners op te lossen. Het gaat om technische dossiers waaraan bovendien jobs verbonden zijn. Daarvoor hebben we een regering. Vorige week zei mevrouw Ceysens dat ze nog geen contact had gehad met DHL. Ik hoop dat er nu wel een gesprek aan de gang is, maar niet onder chantage, daarin heeft de heer Sannen gelijk. DHL moet echter weten dat het een sterke regering voor zich heeft, anders kan het gemakkelijk een stemmingmakerij bij de publieke opinie op gang brengen.

Vorig jaar was er veel solidariteit met de mensen die getroffen werden door de nachtvluchten, nu is er solidariteit rond de jobs. De regering houdt echter geen vaste lijn aan in dit dossier. Het enige dat we vragen is dat de regering bestuurt.

De heer Eloi Glorieux : Ik ben het eens met de heer Bex over de merkwaardige aanpassing van de teneur van het discours van sommige collega's.

Het antwoord van de minister-president heeft me ontgoocheld. Niet alleen zegt hij dat er geen sprake kan zijn van een vermindering van de nachtvluchten, hij meent dat er nog ruimte is voor een kleine of zelfs een substantiële groei. Het blijft echter onduidelijk over hoeveel nachtvluchten hij het heeft.

Hoe denkt hij die groei te verzoenen met de problematiek van de nachtrust in de regio ? Zelfs met het huidige aantal nachtvluchten slaagt men er immers niet in om de nachtrust te garanderen. De enige mogelijke effectieve maatregelen om ecologie en economie in evenwicht te brengen, is een spreiding gekoppeld aan een vermindering van het totale aantal nachtvluchten.

Men moet ophouden te pretenderen dat men bekommerd is om de mensen, als men instemt met een toename

van het aantal nachtvluchten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

VOORSTELLEN VAN BIJZONDER DECREET

Verkiezing van het Vlaams Parlement

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het voorstel van bijzonder decreet van de heren Van Dijck, Loones en Vandenbroeke houdende wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, wat betreft de kieskringen voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement, het voorstel van bijzonder decreet van de heer Van Grembergen c.s. houdende vaststelling van de Vlaamse nationale kieskring voor de verkiezing van het Vlaams Parlement en het voorstel van bijzonder decreet van de heren Dewinter, Van Nieuwenhuysen, Van Overmeire, Van Hauthem en Penris en mevrouw Dillen houdende de oprichting van één Vlaamse nationale kieskring met regionale correcties voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement.

De heer Jos Geysels : Ik stel vast dat de minister-president niet meer aanwezig is. Misschien heeft dat te maken met het feit dat we onze agenda afwerken zoals afgesproken.

We leven in eigenaardige tijden. Terwijl een aantal belangrijke federale debatten, onder meer over de vergrijzing en over de toestand van de sociale zekerheid, worden uitgesteld tot na de verkiezingen, wordt alles wat te maken heeft met de electorale strijd in gestrekte draf afgehandeld in de verschillende parlementen. Ik vraag me af of dit goed is voor de democratie.

Als men toch de problematiek van verkiezingen bespreekt, dan kan men ook het hebben over een zaak waarover veel fracties het eens zijn en waarover het Arbitragehof zeer duidelijk was, namelijk de dubbele kandidatuurstelling. Dat gebeurt echter niet.

Binnen de paars-groene federale regering bestond er een traditie om de zaken die op federaal niveau werden beslist, maar die repercussies hadden voor Vlaanderen, te bespreken met de partners in het parlement, maar zeker in de regering op Vlaams niveau. In dit dossier is dat niet gebeurd. Op federaal niveau werd een akkoord afgesloten over de Vlaamse verkiezingen terwijl twee van de partners in de Vlaamse regering pas achteraf in de krant hebben vernomen welke hervormingen men zou doorvoeren. Dat getuigt van een elementair gebrek aan politiek fatsoen.

De Vlaamse partijen waren het erover eens om via een wijziging of een andere toepassing van artikel 118 van de Grondwet heel het pakket dat betrekking heeft op de Vlaamse verkiezingen naar het Vlaamse niveau over te hevelen. Dat is tot nog toe niet gebeurd. Wij vragen ons af waarom niet.

Wat nu op het getouw staat, is niet conform aan de lijn van de verschillende staatshervormingen. In 1995 hebben heel wat collega's en ikzelf bewust gekozen voor het Vlaams Parlement omdat we dachten dat de rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement een democratisch deficit kon goed maken. We gingen ervan uit dat we als verkozenen rechtstreeks gesanctioneerd konden worden door de bevolking voor de materies waarvoor we bevoegd waren. Ik vond het ook een uitdaging te beginnen met een nieuw parlement. Nu stel ik vast dat er op federaal niveau wordt beslist over de vormgeving van de Vlaamse verkiezingen. Nochtans behoren verkiezingen tot de grondregels van een democratisch politiek landschap. Ik ben geen separatist, ik ben zelfs geen confederalist, maar als federalist vind ik dit een zware eigenaardigheid. Het Vlaams Parlement wordt rechtstreeks verkozen, maar de manier waarop wordt rechtstreeks bepaald door een instelling die slechts indirect betrokken is in de geest van deze staatshervorming.

We moeten het er minstens over eens zijn dat de federale teksten juridisch betwistbaar zijn. Is het goed dat men met een gewone wet onze verkiezingen kan regelen, terwijl wij daarvoor een tweederde meerderheid

nodig hebben ? Is het correct dat men oneigenlijk gebruik maakt van een overgangsartikel in de bijzondere wet om een de kieskringen te regelen op federaal niveau als het Vlaams Parlement dit niet doet ? Daarvoor baseer ik me op een uitspraak van minister Dewael in de Kamer.

Alle juristen waren het erover eens dat een tweederde meerderheid noodzakelijk is.

Een ander voorbeeld van een juridische eigenaardigheid is dat alles wat met het quorum te maken heeft, thuishoort in het Vlaams Parlement. Als het federale niveau het quorum op een creatieve manier regelt, dienen er stappen te worden ondernomen. Juridisch is er geen goed werk geleverd.

Wat de timing betreft stelt de Raad van State dat het niet goed is om minder dan één jaar voor de verkiezingen de regels te veranderen. We hebben daarover in de commissie gediscussieerd. De vraag is of het goed is om de fundamentele spelregels te wijzigen vlak voor de ontbinding van het parlement. Bovendien wordt dat grotendeels op een ander niveau beslist.

Als het ontwerp in de Kamer wordt goedgekeurd, is het mogelijk dat 9,8 procent van de stemmen niet wordt vertaald in zetels. Dat betekent dat 10 tot 12 zetels niet worden bezet. Is dat een verfijning van de democratie ? Volgens de politicologen Bart Maddens en Jo Noppe is de mengvorm democratisch gezien het worst case scenario met een parlement dat uit vier partijen bestaat. Ik nodig iedereen uit om na te denken over de vraag of een veelkleurig parlement in tegenspraak is met een efficiënt bestuur.

De voorzitter heeft in de commissie de oproep gedaan dat het federale niveau zich zou neerleggen bij de politieke uitspraak van het Vlaams Parlement, ook als er niet wordt gekozen voor provinciale kieskringen. Dat betekent niet alleen dat men de beslissing respecteert maar ook dat men de bestaande ontwerpen wijzigt, tenzij men de kiesdrempel op arrondissementeel niveau wil organiseren. In dat geval klopt er niets meer van de logica van het arrest van het Arbitragehof over het verband tussen grotere kiesomschrijvingen en de kiesdrempel. Wat denken de fracties daarover ?

Blijft Spirit bij het standpunt dat het pas over de kiesdrempel wil spreken, als Vlaanderen akkoord gaat met provinciale kieskringen ? Wat is het standpunt van sp-a ? De heer Stevaert heeft in een aantal interviews gezegd dat er geen kiesdrempel komt als er geen provinciale kieskringen zijn. De heer Denys heeft vanmorgen gezegd dat de logica tussen de kiesdrempel en grotere provinciale kieskringen moet worden gehandhaafd. Is dat het standpunt van de VLD ?

We zijn ingegaan op de oproep van de heer Denys tot bezinning. Dat heeft geen resultaten opgeleverd. Onze fractie zal zich onthouden. We zijn niet tegen provinciale kieskringen, maar we hebben op een reeks fundamentele opmerkingen geen positief antwoord gekregen. Er is met dit dossier geknoeid. Als lid van de groenen voel ik me gepest. Men kan beslissen wat men wil. Dat zal ons sterken in onze gedrevenheid om te bewijzen dat groen een mooie kleur is in het parlement. (*Applaus bij CD&V en Groen!*)

De heer Herman Lauwers : Spirit is voorstander van een Vlaamse kieskring met arrondissementele variaties vanaf de vijfde of de zesde plaats. Volgens de Raad van State is Vlaanderen daarvoor niet bevoegd omdat er een nieuw systeem wordt ingevoerd en dat is een bevoegdheid van de Kamer. De provinciale kieskringen zijn voor ons een tussenoplossing. We zijn daarvan voorstander omdat we willen vermijden dat het Vlaams Parlement overwegend bestaat uit burgemeesters en schepenen. Het gevaar voor eenzijdigheid is daar groter omdat veel bevoegdheden te maken hebben met gemeentelijke aangelegenheden.

Het gevaar voor eenzijdigheid van een communale benadering is des te groter in het Vlaams Parlement omdat veel bevoegdheden er te maken hebben met gemeentelijke aangelegenheden. Bovendien schuilt het gevaar dat dit nog meer het geval zou zijn voor kleine gemeenten dan voor grote steden. Dit zou voor een extra onevenwicht zorgen. Wij zijn weliswaar voorstander van een doorgedreven cumulverbod, maar vinden niet dat dit absoluut en volledig zou moeten verboden worden.

Er zijn provinciale kieskringen voor de Kamer en er is een Vlaamse kieskring voor de Senaat. Een instandhouding van de arrondissementele kieskringen voor het Vlaams Parlement zou een hiërarchie creëren, zowel voor de burgers als voor de politici. Daarom hebben wij de kieskringen federaal goedgekeurd en zullen we hetzelfde doen voor het Vlaams Parlement.

Het is laat, maar we doen niet meer dan het bestaande systeem van 2003 overplaatsten naar 2004. De kiezer is ermee vertrouwd en de partijen zijn ernaar georganiseerd. Juist het niet aannemen van de kieskringen zou voor verwarring zorgen. Het is onjuist de situatie te vergelijken met de code van goede praktijk bij verkiezingsaangelegenheden van de Raad van Europa. Maar voor onszelf wordt het hoogtijd en moeten we nu beslissen. Ik nodig iedereen uit consequent te zijn met wat in de Kamer hebben aangenomen.

Iedereen is het erover eens dat gedeelde bevoegdheden voor een knoeiboel zorgen. Ik roep iedereen op zijn fractie in de federale Kamer ertoe aan te zetten de autonomie volledig over te dragen.

Als we hier de tweederde meerderheid halen volgt de discussie over de drempels. Mevrouw Van Weert wees erop dat wij in de Kamer om principiële redenen de kiesdrempel van 5 procent niet steunden. Maar vandaag zijn wij bereid dat, omwille van de conformiteit, wel te doen.

Als de kieskringen hier niet worden aangenomen verbind ik er mijn partij toe dat Spirit geen steun zal verlenen aan het doordrukken van een provinciale kieskring via de Kamer. Door de stemming van vandaag oefenen wij immers onze bevoegdheid uit, en wordt ze automatisch opgenomen. Professor Van Orshoven beweert zelfs dat wij reeds sinds 1995 over die bevoegdheid beschikken. Die juridische discussie wil ik hier niet aangaan.

Het niet invoeren van de kieskringen zal aanleiding geven tot het indienen van klachten of zelfs tot het ongeduldig verklaren van de verkiezingen : het kan de chaos alleen maar vergroten.

Als noch wij, noch de federale Kamer die kieskringen doordrukken is er geen goede kant meer aan. Wat zal er in dat geval gebeuren met de arrondissementele drempels die nu in een ontwerp circuleren ? Wat met de provinciale apparentering, met de lijstverbinding, met het quorum, met verkiesbaarheidsleeftijd, met de man-vrouw verhoudingen, met het opvolgsysteem ?

Het partijbestuur van Spirit zal zijn houding bepalen als zou blijken dat de tweederde meerderheid hier vandaag niet gehaald wordt. Maar ik waarschuw : dan wordt het een schaakspel, waarvan we de afloop niet kunnen voorzien, maar zwart is aan zet.

Er is maar één goede uitweg voor dit dossier : hier vandaag de provinciale kieskringen goedkeuren. (*Applaus bij VU-ID*)

De voorzitter : De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van bijzonder decreet van de heren Kris Van Dijck, Jan Loones en Chris Vandenbroeke houdende wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, wat betreft de kieskringen voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement.

- *De stemmingen over de amendementen op de artikelen 1, 2, 3 en 4 en tot toevoeging van nieuwe artikelen 5, 6 en 7 en over de artikelen 1, 2, 3, en 4 worden aangehouden.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van bijzonder decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Vrijwaring van de motorcross-sport

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Jean Geraerts, Jan Penris en Pieter Huybrechts en mevrouw Niki De Gryze betreffende de vrijwaring van de motorcross-sport.

Dit voorstel van resolutie werd door de commissie verworpen.

Bij brief van 4 december 2003 heeft de heer Pieter Huybrechts verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen en de bespreking aan te vatten.

De heer Pieter Huybrechts : Dit voorstel van resolutie van het Vlaams Blok dateert als van juni 2002. Maar behalve het maken van wat verkiezingsbeloften is niets veranderd. Het aantal omlopen voor motorcrossers daalt gestaag : in 1990 waren er nog 63, vandaag blijven er nog maar enkele over.

Het tekort aan circuits zorgt voor overbevolking van de bestaande omlopen en heeft onveiligheid als gevolg omdat beroepsrijders, amateurs, volwassenen en jeugd samen op één terrein rijden. Ook het wild crossen wordt erdoor in de hand gewerkt.

Er zijn 14.000 crossers, waarvan 5000 liefhebbers. Er is grote nood aan infrastructuur. De regering en de provincies beloofden voor 12 tot 15 omlopen te zorgen. Dat is veel te weinig, maar behalve in Antwerpen en Limburg is er een grote terughoudendheid.

In onze resolutie vragen wij voldoende circuits te voorzien om de geluidsoverlast te spreiden en het ongecontroleerd crossen te vermijden. Een goede inplanting moet een evenwicht tussen sport en milieu toelaten.

Ons voorstel van resolutie werd op 4 december 2003 door alle partijen verworpen. Omdat ik er zeker van ben dat het gezond verstand inmiddels de bovenhand heeft gehaald, vraag ik de hoofdelijke stemming over ons voorstel van resolutie. (*Applaus bij het VB*)

De heer Peter Gysbrechts : Er is al heel wat werk geleverd om permanente motorcrosssterreinen af te bakenen. In een aantal provincies staat men al heel ver. Het dossier evolueert in gunstige zin. Volgens ons volstaan 12 tot 15 omlopen. Het Vlaams Blok wil er echter meer. Er is nog een probleem met de tijdelijke omlopen, maar daaraan wordt gewerkt. Wij zullen dit voorstel van resolutie niet goedkeuren.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Er is geen enkel nieuw element dat een plenaire bespreking van dit voorstel van resolutie rechtvaardigt.

De heer Pieter Huybrechts : Minister Keulen heeft in commissie verklaard dat de provincies tot eind december 2003 de tijd hadden om omlopen af te bakenen. De provincies Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant hebben dat nog niet gedaan.

– *Het verzoek voor het aanvatten van de bespreking wordt met 20 stemmen tegen 97 bij 3 onthoudingen niet ingewilligd.*

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Verkiezing van het Vlaams Parlement

Aangehouden stemmingen

De voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over de amendementen op de artikelen 1, 2, 3 en 4 en tot toevoeging van nieuwe artikelen 5, 6 en 7 en over de artikelen 1, 2, 3 en 4 van het voorstel van bijzonder decreet van de heren Van Dijck, Loones en Vandenbroeke houdende wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, wat betreft de kieskringen voor de

verkiezingen van het Vlaams Parlement.

- *De amendementen op de artikelen 1, 2, 3 en 4 en tot toevoeging van nieuwe artikelen 5, 6 en 7 worden niet aangenomen.*
- *De artikelen 1, 2, 3 en 4 worden aangenomen.*

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van bijzonder decreet van de heren Van Dijck, Loones en Vandenbroeke houdende wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, wat betreft de kieskringen voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement.

De heer Filip Dewinter : Het Vlaams Blok zal dit voorstel van bijzonder decreet goedkeuren omdat wij het als tweede beste oplossing beschouwen na één Vlaamse kieskring. Bovendien willen wij het Vlaams Parlement de schande besparen dat niet wij, maar het federale parlement - dus ook de PS - over enkele weken beslist over de Vlaamse kieskringen. (*Applaus bij het VB*)

De heer Jos Geysels : De democratische fracties zullen met de steun van extreem rechts de verkiezingen voor het Vlaams Parlement zodanig organiseren dat kleine democratische partijen uitgesloten dreigen te worden. (*Applaus bij Groen!*)

- *Het voorstel van bijzonder decreet wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft met 73 stemmen tegen 32 bij 15 onthoudingen en, wat de gewestaangelegenheden betreft met 70 stemmen tegen 30 bij 15 onthoudingen aangenomen.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 21 januari 2004 om 10 uur en 14 uur. (*Instemming*)

- *De vergadering wordt gesloten om 17.55 uur.*

AANWEZIG

Sonja Becq, Jos Bex, André-Emiel Bogaert, Mathieu Boutsen, Louis Bril, Jozef Browaeys, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Marc Cordeel, Carlo Daelman, Norbert De Batselier, Carl Decaluwe, Veerle Declercq, Dirk De Cock, Frans De Cock, Niki De Gryze, Hilde De Lobel, Anny De Maght-Aelbrecht, Ann De Martelaer, Wivina Demeester-De Meyer, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, André Denys, Herman De Reuse, Peter De Ridder, Johan De Roo, Claudine De Schepper, Bart De Smet, Jacques Devolder, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Jaak Gabriels, Gisèle Gardeyn-Debever, Sven Gatz, Jean Geraerts, Jos Geysels, Eloi Glorieux, Brigitte Grouwels, Dominique Guns, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Koen Helsen, Margriet Hermans, Dirk Holemans, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Gerald Kindermans, Patrick Lachaert, Boudewijn Laloo, Jan Laurys, Herman Lauwers, Julien Librecht, Marcel Logist, Jan Loones, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Johan Malcorps, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, André Moreau, Flor Ory, , Jan Penris, Jean-Paul Peuskens, Stefaan Platteau, Frans Ramon, Didier Ramoudt, Jan Roegiers, Freddy Sarens, Johan Sauwens, Cis Schepens, Eddy Schuermans, Guy Sols, Jos Stassen, Felix Strackx, Lucien Suykens, Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Riet Van Cleuvenbergen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Walter Vandenbossche, Chris Vandenbroeke, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Ria Van Den Heuvel, Mark Van der Poorten, Kris Van Dijck, Jan Van Duppen, Ilse Van Eetvelde, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke, Ingrid van Kessel,

Gilbert Vanleenhove, Jef Van Looy, Gracienne Van Nieuwenborgh, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Etienne Van Vaerenbergh, Erna Van Wauwe, Josée Vercammen, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Miel Verrijken, Bob Verstraete, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Paul Wille, Frans Wymeersch.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

Wilfried Aers, Leo Peeters : gezondheidsredenen;

Steve Stevaert : familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Johan Demol.

